

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 3/10

Luxemburg, 14 januari 2010

Arrest in zaak C-226/08

Stadt Papenburg / Bondsrepubliek Duitsland

Lidstaten mogen instemming met door Commissie vastgestelde lijst van gebieden van communautair belang enkel weigeren om redenen van natuurbescherming

De geplande baggerwerkzaamheden in de Ems na opnemning van een aantal delen van deze rivier in de lijst van gebieden van communautair belang, moeten worden uitgevoerd met inachtneming van de uit de habitatrichtlijn voortvloeiende algemene beschermingsverplichting

„Natura 2000”, waarin de habitatrichtlijn¹ voorziet, is een coherent Europees ecologisch netwerk van speciale beschermingszones. Dit netwerk bestaat uit gebieden met in de richtlijn genoemde typen natuurlijke habitats en habitats van soorten, die het in een gunstige staat van instandhouding moet behouden of herstellen.

Volgens de richtlijn stuurt iedere lidstaat de Commissie een lijst met gebieden die in aanmerking komen om als gebied van communautair belang te worden beschermd. Daarna stelt de Commissie op basis van natuurbeschermingscriteria met instemming van de lidstaten de lijst van gebieden van communautair belang op.

Voor elk plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor een beschermd gebied, moet op nationaal niveau op passende wijze worden beoordeeld wat de gevolgen ervan zijn voor het betrokken gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. De nationale instanties mogen slechts toestemming geven voor plannen of projecten die de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zullen aantasten.

Papenburg is een havenstad aan de Ems in de deelstaat Niedersachsen (Duitsland), waar zich een scheepswerf bevindt. Om de Ems tussen die werf en de Noordzee met grote schepen te kunnen bevaren, moet deze worden uitgebaggerd. In 1994 kreeg de stad Papenburg toestemming om baggerwerkzaamheden in de Ems uit te voeren. Deze toestemming is onherroepelijk en impliceert dat de noodzakelijke toekomstige baggerwerkzaamheden als goedgekeurd gelden.

De Commissie heeft stroomafwaarts van het gemeentelijke grondgebied van de stad Papenburg gelegen delen van de Ems opgenomen in haar ontwerprijst van gebieden van communautair belang en Duitsland gevraagd, zijn instemming daarmee te verlenen.

De stad Papenburg heeft bij het Verwaltungsgericht Oldenburg (administratieve rechtbank te Oldenburg) een vordering ingesteld om te beletten dat Duitsland dit zou doen en om te verzekeren dat de noodzakelijke baggerwerkzaamheden om de Ems bevaarbaar te houden, in de toekomst niet telkens aan een beoordeling van de gevolgen in de zin van de richtlijn zouden moeten worden onderworpen.

De Duitse rechter verzoekt het Hof, te verduidelijken in welke omstandigheden een lidstaat zijn instemming met de ontwerprijst van de gebieden van communautair belang mag weigeren. Hij wenst ook te vernemen of voor de met betrekking tot de Ems geplande doorlopende uitbaggeringen, waarvoor reeds vóór afloop van de omzettingstermijn van de richtlijn door de Duitse instanties goedkeuring was verleend, de daarin voorziene beoordeling moet plaatsvinden.

¹ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB L 206, blz. 7), zoals gewijzigd bij richtlijn 2006/105/EG van de Raad van 20 november 2006 (PB L 363, blz. 368).

Het Hof constateert om te beginnen dat de criteria voor beoordeling van het communautair belang van een gebied zijn vastgesteld op basis van het **doel van instandhouding** van de in de richtlijn genoemde natuurlijke habitats of van de wilde flora en fauna, alsmede op basis van het **doel van coherentie** van Natura 2000. Het gaat hierbij om doelen van natuurbescherming.

Bijgevolg mogen de lidstaten hun instemming voor opnemings van een gebied in de door de Commissie opgestelde lijst van gebieden van communautair belang enkel **om redenen van natuurbescherming** weigeren. Economische, sociale en culturele criteria alsook regionale en lokale bijzonderheden kunnen geen grond vormen voor een dergelijke weigering.

Voorts wijst het Hof erop dat het feit dat voor baggerwerkzaamheden in de Ems vóór afloop van de omzettingstermijn van de richtlijn volgens Duits recht definitief goedkeuring is verleend, op zich niet belet dat zij bij elke ingreep in de vaargeul als een afzonderlijk project kunnen worden beschouwd. In dat geval moet elk van die projecten, voor zover het significante gevolgen kan hebben voor het betrokken gebied, conform de richtlijn worden onderworpen aan een beoordeling van zijn gevolgen.

Indien de betrokken onderhoudswerkzaamheden, met name gelet op het feit dat zij telkens opnieuw moeten worden uitgevoerd, op de aard ervan of op de voorwaarden waaronder zij worden uitgevoerd, als één enkele verrichting kunnen worden beschouwd, in het bijzonder wanneer zij tot doel hebben om de vaargeul op een bepaalde diepte te houden door regelmatige en daartoe noodzakelijke baggerwerkzaamheden, kunnen zij evenwel worden geacht één en hetzelfde project in de zin van de richtlijn te zijn. In dat geval zou een dergelijk project, wanneer daarvoor vóór afloop van de omzettingstermijn van de richtlijn goedkeuring is verleend, niet worden onderworpen aan de voorafgaande beoordeling van zijn gevolgen voor het betrokken gebied.

Niettemin geldt voor de uitvoering van werkzaamheden, wanneer een gebied op de door de Commissie vastgestelde lijst van gebieden van communautair belang is geplaatst, een uit de richtlijn voortvloeiende algemene beschermingsverplichting ter voorkoming van verslechtingen van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten alsook van verstoringen met significante gevolgen voor de soorten waarvoor de beschermingszone is aangewezen.

Ten slotte zet het Hof uiteen dat in een gebied dat met het oog op opnemings ervan in de lijst van gebieden van communautair belang op een aan de Commissie gezonden nationale lijst is geplaatst, geen ingrepen mogen plaatsvinden die de ecologische kenmerken ervan ernstig kunnen aantasten.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een zelfde probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170